

Spis treści

Alicja Helman <i>Teoria Siegfrieda Kracauera pięćdziesiąt lat później</i>	7
---	---

Przedmowa	19
Podziękowania	25

Wstęp

1. Fotografia	29
---------------	----

Zarys historyczny	30
Wczesne poglądy i kierunki	30
Aktualne poglądy i tendencje	34
Próba systematyki	38
Podstawowa zasada estetyczna	38
Podejście fotograficzne	39
Preferencje	45
Oddziaływania	47
Problem sztuki	49

I. Charakterystyka ogólna

2. Pojęcia podstawowe	53
-----------------------	----

Właściwości medium	54
Dwie główne tendencje	56
Lumière i Méliès	56
Tendencja realistyczna	60
Tendencja kreacyjna	61
Zderzenia obu tendencji	62
Podejście filmowe	63
Problem sztuki	65

3. Przedstawianie materialnej rzeczywistości	68
--	----

Funkcje rejestracyjne	68
Ruch	68
Przedmioty nieożywione	72

Funkcje odkrywcze	73
Rzeczy normalnie niewidziane	73
Zjawiska przytłaczające świadomość	85
Specjalne tryby rzeczywistości	86
 4. Naturalne preferencje	 88
Rzeczywistość nieinscenizowana	88
Przypadkowość	90
Nieskończoność	91
24 kolejne godziny	92
Drogi przez rzeczywistość	92
Nieoznaczoność	97
Odpowiedniki psychofizyczne	97
Podstawowa zasada montażu	98
„Potok życia”	100
Znowu ulica	101
Interludia sceniczne	102

II. Obszary i elementy

5. Historia i fantazja	107
Historia	107
Trudności	107
Kompromisy	109
Fantazja	112
System analizy	113
Fantastyka przedstawiona na sposób teatralny	114
Fantastyka przedstawiona za pomocą technik filmowych	118
Fantastyka przedstawiona w kategoriach materialnej rzeczywistości	121
 6. Uwagi o aktorze	 125
Przymioty	125
Być, a nie grać	126
Niedbałość	127
Warunki fizyczne	127
Funkcje	128
Przedmiot wśród innych przedmiotów	129
Typy	130

Aktor niezawodowy	130
Gwiazda z Hollywoodu	131
Aktor zawodowy	132
7. Dialog i dźwięk	135
Wprowadzenie	135
Pierwsze obawy	135
Podstawowy warunek	136
Dialog	137
Rola słowa mówionego	137
Filmowe użycie słowa	139
Sposoby synchronizacji	145
Dźwięk właściwy	157
O naturze dźwięków	157
Wykorzystanie znaczeń symbolicznych	159
Rola dźwięku naturalnego	161
Sposoby synchronizacji	163
8. Muzyka	167
Funkcje fizjologiczne	167
Okres archaiczny	167
Muzyka, obraz i widz	168
Funkcje estetyczne	173
Muzyka komentująca	174
Muzyka funkcjonalna	178
Muzyka jako kościec filmu	187
9. Widz	192
Oddziaływanie filmu	192
Działanie na zmysły	192
Zmniejszona świadomość	194
Dygresja: propaganda i film	195
Sny	198
Satysfakcje	201
Film i telewizja	201
Głód życia	202
Życie jako takie	204
Film – „Migotliwe koło życia”	205
Dziecięca wszechmoc	206
Powrót z krainy snów	207

III. Kompozycja

10. Film eksperymentalny	211
Wprowadzenie: dwa główne rodzaje filmów	211
Początki	213
Ruch „Awangardy”	213
Paradygmatyczny charakter awangardy	213
Poglądy awangardy	214
Spór o fabułę	214
Język filmu	216
Materialna rzeczywistość	216
„Najmniej realistyczna ze wszystkich sztuk”	217
Kierunki awangardy	218
„Antrakt”	218
Zainteresowanie rytmem	220
Zainteresowanie treścią	224
Konkluzje	229
11. Film faktu	230
Wprowadzenie	230
Gatunki	230
Cechy charakterystyczne	230
Zakres analizy	231
Film o sztuce	232
Wrażenie trójwymiarowej rzeczywistości	232
Kierunek eksperymentalny	234
Kierunek dokumentalny	237
Film dokumentalny	239
Zainteresowanie materialną rzeczywistością	239
Obojętność wobec materialnej rzeczywistości	245
Powrót fabuły	250
12. Fabuła teatralna	253
Wstęp	253
Forma i treść	253
Niefilmowa forma fabuły	253
Początki i źródła	254
Cechy charakterystyczne	256
Uwydatnienie wzajemnego oddziaływania ludzi	256
Jednostki złożone	257

Niezależne układy znaczeń	259
Całość z celem	259
Próby przystosowania	260
„Najcudowniejsze rzeczy”	260
Dwie możliwości	264
Konkluzje	269
Nierozwiązany dylemat	269
Griffitha cudowny brak rozwiązania	270
13. Interludium: film i powieść	271
Podobieństwa	271
Powieść, tak jak film, zmierza do przedstawienia życia w całej jego pełni	271
Powieść, tak jak film, dąży do nieskończoności	272
Różnice	273
Właściwości formalne	273
Dwa światy	276
O adaptacjach powieści	278
Różnice wartości filmowej	278
Treść powieści	279
Adaptacja o walorach filmowych	279
Adaptacja o charakterze niefilmowym	281
14. Wątek znaleziony i epizod	284
Wątek znaleziony	284
Definicje	284
Typy	285
Epizod	290
Definicje	290
Typy	291
Struktura	294
Rama	299
15. Problemy treści	301
Trzy aspekty treści	301
Treść niefilmowa	301
Rozumowanie pojęciowe	302
Tragiczność	303
Treść filmowa	309
Tematyka	309
Motywy filmowe	311

Epilog

16. Film w naszych czasach	325
Nadrzędność życia wewnętrznego?	325
Krajobraz intelektualny	327
„Ruiny dawnych wier”	327
Wizje świata	328
Drogi przez pustkę	331
Wyzwanie	334
Doświadczenie i jego materiał	336
„Piękno zachodu słońca”	336
Rzeczywistość w naszym zasięgu	337
Materialna rzeczywistość jako domena filmu	338
Wyzwolenie fizycznej rzeczywistości	340
Sztuka, ale na innej zasadzie	340
Okruchy codziennego życia	342
Dowody rzeczowe	344
Z dołu do góry	348
„Rodzina człowiecza”	349
Przypisy	351
Bibliografia	373
Indeks nazwisk	383
Indeks filmów	388